

Адреса на телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата на Србију на пошти:
 на годину . . . Дин. 12.-
 шест месеци . . . 6.-
 три месеца . . . 3.-
 један месец . . . 1.-

претплата: а иностранство на пошти:
 на годину . . . дин. 80.-
 шест месеци . . . 40.-
 три месеца . . . 20.-

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Изази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Звани Редакције и Админ.
 Космијска ул. бр. 22.

Глас се дају у Админ.
 Цена утврђена.

Госпођина се писма не при-
 чају. — Рукописи се не
 враћају.

Писма, рукописе, новац и
 све остало што се односи
 за лист, слази власништву
 листа.

Фрања Јосиф и мир

БУКУРЕШТ, 2 априла. Букурешки специјални дописник „Матен-а“ послао је своје лисгу ову депешу:

Стање болести аустријског цара Фрање Јосифа знатно се погоршало. Како је цар зашао дубоко у године, и како су последњи неуспеси немачких трупа учиниле тежак утисак на њега, те услед овога сваког часа може да наступи катастрофа, цар је сазвао Крунски Савет.

Према вестима црпљеним из аустријског посланства, цар је тражио од министра иностраних дела, да се што пре поведу преговори о миру, пошто је он стар и гаји живу жељу да закључење мара види својим очима! — Одмах после седнице министра иностраних дела барон Буријан у пратњи шефа пештанске владе, графа Тисе отпутовао је за Берлин.

Арнаути се спремају

НИШ, 2. априла

Из Елбасана нам јављају, да је Елбасан опремио 400 Арнаута и послао их против Србије. Та вест потврђује се и из Струге, одакле се јавља да је та арбанашка чета дошла већ у Бабје. Поред тога према добивеним извештајима, скупило се 1500 м штана и пребеглица у Подградицу, близу наше границе, који чекају заповест од устаника арнаутских за напад на Србију. Наређено је нашим предстражама да не буду изненађене.

Мађарска је гладна

— Без брашна и животних намирница. — Три дана без хлеба. — Држава рањених и богаља. — За мир. — Мржња против Аустрије расте. — Упад Руса у Мађарску. — До Кашаве. —

Угледни енглески лист „Морнинг Пост“ доноси од свог пештанског дописника чланак у коме се описује стање које влада у Пешти и Мађарској.

Оскудица у Мађарској достигла је своју кулминацију. Власти се сваког дана договарају и саветују, ко је крив, што нема хлеба и других намирница. Међутим, поред свега овога животне намирнице из дана у дан су све скупље. Брашно пак, се не може добити ни за који новац. Како је у мађарској престоници, тако је и у целој Мађарској. Народ иде од дућана до дућана и тражи брашна, али све узалуд.

Није никакво чудо, када се деси да се по дан, два па и три не може да добије ни парченце хлеба.

Улице су пуне одрпаних, изгладнелих људи; они чак и не изгледају више као људи, већ као сенке од људи! Пре неки дан дошао је један човек. Изгледао је страшно. Две недеље није ни крајцаре зарадио, а два дана вије ништа јео. Чим је дошао, тражио је кавче било огризине, тек да мало утоли глад.

Варош је пуна рањених и обогалених војника. Неки су без руку, неки без ногу, неки слепи. Њихова појава изазива неисказану утученост код гледалаца.

Број удовица и сирочади страховито је нарастао и њихова се беда не да описати. Њихова немаштина је ужасна, јер једна удовица добије највише по шест круна месечно. Према овоме може се замислити колика је њихова беда у ово време када је све достигло невероватну високу цену.

И поред свих званичних демантовања, новике ипак из дана у дан доносе вести које се односе на питање о закључењу мира. То је данас једно од најважнијих питања које данас мађарску публику интересује. Нема те алузије на мир, која не налази жудњу читалаца.

И нема тога мира ма колико срамног, који би био добро дошао. Тон тих мирољубивих чланака увек је исти.

Мржња против Аустрије расте све више и сваки дан се даном све више појачава. Данас је Аустрија више омирнута но пре рата.

Сваки се припрема за неизбежан упад Руса у Мађарску. Разговарао сам са једним вишим чиновником, који ми је казао, да наоко више не сумња у то, да ће руска офанзива у Карпатима, бити заустављена. Он мисли, као и многи друга са којима сам говорио, да сада предстоји једна руска најезда јача и силнија од свих досадашњих, и да је ништа не може спречити да постигне свој циљ. Он тврди да ће Руси, за неколико недеља допрећи до Есертеше, а може бити и до саме Каршаве.

Званична саопштења свет

сматра као намерно састављена, да би га обманула, и ја знам велики број интелигентнијих људи, који не читају новине, како би се бе поштедели од разочарења. „То је лаж!“ „То је подлост“ чују се гласни протести, узвици сваког дана пред уредништвима новина, које доносе званична саопштења о стању на бојишту!

Кроз шибу

Управник једне резервне зарезне војне болнице у Крагујевцу, лечи по цео дан од зарезе у својој болници. Потом, иде у другу болницу чијег управника заступа, па и тамо прегледа и негује болеснике. А, кад и ту сврши посао, седе на фијакер, као члан „одбора за сузбијање заразе“ (!), иде у варош, посећује разне домоваца још чина и визите, у грађанству!

У болници где заступа управника, већ су се 2 чиновника, који су са њим у додиру некретно, разболели, а скоро нема дана, да се и по који други, од обичних болесника не зарази од те болести.

Питаћете ко преноси заразу? Па ко други, него члан одбора за „сузбијање заразе“!

Под образном

Италија и Словени

Петроград, 31 марта

Јутрос је „Ново Време“ донело уводни чланак под насловом „Изјаве депутата Скупља и италијанска штампа“. „Ново време“ констатује живу полемику италијанске штампе поводом Скупљових изјава руским листовима, и пребацује италијанским листовима, да њихова полемика не уноси ни мало озбиљне светлости у компликовано питање јадранске равнотеже. Већина италијанских листова постављају савршено друго степено питање, да ли су податци „Новог Времена“ израз погледа руске владе или не, уместо да даду одговор, какве су управе претензије Италије. У случају тих фантастичких претензија, Србија би добила од крунских пристаништа само Котор и Дубровник. Ми маслимо, да је наступило време, расправити дефинитивно то тако ложино питање италијанско—словенских односа. Ни Русија ни њени савезници не могу се обзирати на идеје Кнеза Било-а и егалитарних италијанских империјалиста. Русија, као словенска земља, дужна је придржавати се програма простог јасног и логичног: програма неродности. Депутат супило са свим правилима стаје на гледиште народности. Он каже да Корупшка, Прајморје, Крајина, Јужна Штајерска, Јужна Угарска, Хрватска, Славонија, Далмација, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија представљају једну компактну територију са 14 милиона становника. Српско—хрватски народ има и свих сјајну прошлост, да се може ка саопити по капрасу оних тацлијанских империјалиста, који су заборавили основе Националне политике, која је створила уједињење и моћ Италије. Италијанским листовима можемо посаветовати, да се држе спокојније

сваки обори главу земљи па утишао дисање мислиш не даше. Па ко сме дирати гује камењарке, ко сме дирати гњезда орловска?

Мртава тишина завлада међу нама, могао би се чути најмањи шум што га производи ветар додирујући гране оголелих дрвета. Изгледа да никога у рову нема, као да смо сви побијени. Не, има нас доста али нико нема срца да се јави. Та зиста страшни су ти Срби! То су прави германски лавови, они су толико страха увели у нас да се и од мртвог тела плаши Француска војска, од њихове сенке чине нам се да су жива бића, која грчевито држе пушку и јуре напред!

Одједном мртву тишину прекиде „Фрањин херо“, то беше М-цар, малено стаза, али добро развијен.

— Ја ћу господине мејоре да идем, само да ми дате „златну колајну“.

Мајор се застиде са овим јунацима па наредо ко-

је питање посла, не страсти. Србија не тражи војне љубе, него право да се нормално развија.

1 мај

Одлука немачких социјалиста

РИМ, 2 априла.

На конференцији немачких социјалиста, поред многих партијских ствари решено је, да се ове године не прослави празник рада 1 мај.

Грчка и рат

— Мајава грчког краља —

Букурешт, 2 апр.

Саопштавају из Берлина, да је грчки краљ Константин у разговору са једним страним дипломатом рекао, да је за Грчку најбоље да ратну акцију прати као нем посматралац. Последњи ратови на Балкану оставили су дубоког трага у Грчкој и моја је жеља, као и целога народа, да све своје силе управимо на то, да се ово стање поправи! —

Против заразе

Вакцинисање здравих лица

Ниш, 2. априла.

Бекари француске мисије почеће у понедељак 6 ов. м. вакцинисање здравих лица против трбушног тифуса и великих богиња.

Вакцинација ће се вршити у Пастеровом Заводу у Нишу, свакога дана од два часа по подне, а тако исто у Валеви, Београду, Кра-

гујевцу, Крушевцу, Зајечару Ужвцу.

У интересу свога здравља потребно је да се грижањство одазове у што већем броју и вакцинише, јер ће се на тај начин осигурати на дуже време од болести од поменутих болести.

Вакцинација против трбушног тифуса је потпуно безопасна, изазива мало неадекватности и мало повећавање температуре, које траје један дан или мало дуже, без икаквих последица.

Енглеска војска

— Учесће енглеске армије у рату —

Колико је овај рат популаран у Енглеској најбоље се види из овога, што се у армији лорда Китченера налази 180 лордова, који су ступили под заставу као добровољци. До сада је 3 лорда погинуло, шест их је рањено, а двојица су заробљени у Белгији. И доњи парламент је узео активна учешћа у рату: преко 160 посланика дође куће налазе се на разним војним дужностима.

Са мора

— Подморски брод 28 —

Беч, 31. марта.

Јављају из Мадрида да је немачки подмор. брод „V“ 28 потопио пароброд „Судман“ код рта Финистерна. Људство брода је спасено. Јављају из Лондона, да је један немачки подморски брод напао на мали ремор-

ФЕЛТОН

Из бечког суда

Док аустријска војска трпи страшне поразе већ и на јужној падини Карпата и меридавији кругови очекују у самрничкој грозници свој врло скорни сигуран грах — долте бечлике и даље продужују са својим ситничарским тужакањем по оном огромном броју судова у Бечу (што остало има и једну врло добру страну).

„Н. С. Преса“ у сталној рубрици из суда под бројем 43 доноси сва дан ин-тересанна суђења:

Извесна Берта Цабранска оптужује продавачицу млека Катарину Карл, да јој није хтела да преда 1/2 литра млека за болесно дете, изговарајући се, да је млеко само за дугогодишње муштерје. Берта позива на суд, као сведока, једног од

тих дугогодишњих муштерја, који је баш у оном тренутку однео из радње 2 литра млека. И пошто се сведок изјаснио у корист Берте и утврдило се да је дете заиста било болесно, суд осуђује продавачицу млека према § 484 казеног закона са 48 часова затвора или 20 круна новчане казне.

Друго суђење се односи на повреду једне војне уредбе, коју је баш и наша Врховна Команда пре неколико дана нагласила, да војну униформу смеју да носе само војни обвезници.

— Један бечки глумач вероватно неки надригламац, којих и ми имамо доста, пронашао је да му лепо стоји официјарска униформа, кад се шета по њиховом кордоу. Па како „на жалост његову“ није био официјар, који треба да задржи навалу оног белог колоса, то се он ипак одлучи, да сам себе прозвезде „бар“ за официјара, који ће да те

ши оне силне удовице по Бечу. И тако се он поче јављати као пешадајски потпоручник. Имао је много успеха, јуришао је силно и неустрашимо напред, док се једног дана није нашао, из стратемских разлога једне ојачане супруге, пред судом у дефанзиви. И како су Аустријанци васпитани, да треба пред јачим да ступи, то и он подлеже изречној казни: строга опомена за будуће понашање и 50 круна из цеха.

Ова два примера добро би послужила и нама. Први: за оне мародере по Нишу и другим местима где су наше избеглице, и други: за један велики број „уо бражених“ војних обвезника, што носе капе са кокардом, мамузе и одликове са туђих груди, а беже далеко од рова и околне команде!

Зор.

ШТА ПРИЧА ЗАРОБЉЕНИК?

„Када су ваше трупе напустиле ровове код села П., још у пола ноћи и када су престали пуцати пушке са ваше стране, ми нисмо видели да су ваши ровови празни. Ми смо мислили да нас варате да нас хватате у замке. Све смо тако до подне резоновали, гледали и бленули у прасне ровове. Тада осусмо брзу пешачку паљбу на ровове, па пошто не добијемо одговор отворисмо и јаку артиљеријску ватру, и силну муницију погоресмо!

Одговора не добијемо никаквог и то нас мало окуражи, мало подигосмо главу из наших ровова, али ипак не слободно, некако са страхом јер знамо како српска вушка бије.

Тада нама приступи командант мајор и рече: „Ко сме да иде и извиди противничке ровове.“ И само што каза, а и оно мало ко-ража што се брзо несташе,

што је бар заузео празне ровове, кад није могао пуцати, испрса се и јуначки подвикну: „Напред јуначки, напред дични хероји непријатељ је оступио“. Ми се охрабрисмо подигосмо се узесмо спрему а кретосмо се напред на празне ровове, али опет колена клецају, опет се бијемо српске пушке и српске мишине.

Када и последњи војник уђе у празне српске ровове, командант нас похвали на толикој храбрости!

Драг. Ж. Т.

Ратна пошта

Мој син Марко Димитријевић, редов 1 чете 3 баталјона 6 пука 2 позива Дринске Дивизије, последњи пут се видео на Шушњаревом Вису 25. новембра 1914 год. од тог доба до данас није се јавио. Молим сваког оног ко би знао шта о њему да јави на адресу: Димитрије Димитријевић, десетар београдске општине.

